

رتبه دوم پژوهش‌های کاربردی

عنوان طرح: مطالعه جامع بیماری جاروک لیموترش در جنوب ایران
سازمان مجری: مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی فارس - مؤسسه تحقیقات
گیاه پزشکی کشور - سازمان تحقیقات و آموزش کشاورزی
پژوهشگر: دکتر محمد صالحی ابرقوئی
همکاران: عبدالنبی باقری، حامد حسن زاده و محمد مهدی فقیهی
مؤسسه همکار: بخش ویروس شناسی گیاهی دانشکده کشاورزی - دانشگاه شیراز

چکیده طرح:

لیموترش (*Citrus aurantifolia*) یکی از اقتصادی ترین محصولات باغی در جنوب ایران است. بیماری فیتوپلاسمایی جاروک به تنهایی تهدیدی جدی برای صنعت لیموترش و سایر مرکبات حساس می باشد. در این پژوهش زنجبرک *Hishimonusphyctis* برای اولین بار در دنیا به عنوان ناقل فیتوپلاسمای عامل بیماری جاروک لیموترش معرفی گردید. در باغ‌های لیموترش آلوده این زنجبرک جاروک‌ها را برای تخم‌گذاری ترجیح می‌دهد. در ماه‌های گرم سال جمعیت ناقل روی درختان لیموترش بسیار پایین است و با خنک شدن هوا به تدریج افزایش می‌یابد. تاجریزی و پروانش به عنوان میزبان‌های علفی و طبیعی عامل بیماری شناسایی شدند. واکنش ۱۵۰ ژرم پلاسم مرکبات از نظر مقاومت به فیتوپلاسمای عامل بیماری بررسی گردید. در بین ژرم پلاسم‌های مقاوم پرشین لایم جایگزین مناسبی برای لیموترش می باشد. بر اساس نتایج این پژوهش، فیتوپلاسمای جاروک لیموترش ابتدا عمدتاً به سمت ریشه‌ها گسترش می‌یابد و پس از آن به سمت برگ‌های جوان انتهایی شاخه و سایر قسمت‌های هوایی گیاه حرکت می‌کند. آوند آبکشی مرکبات مقاوم هادی فیتوپلاسم می باشد ولی عامل بیماری در آن قابل تکثیر نیست.

